

**Karolinska
Institutet**

MC.20221031

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Oktober 2022.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Ett nyhetsbrev skickas av Marie en gång/vecka till den som önskar prenumerera.

Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Org. number 202100 2973

Vecka 43

Denna vecka tipsar Solvig Ekblad om en debattartikel som hon är medförfattare till: [”Kunskap om psykiskt våld behöver förstärkas hos lärare” - Dagens Medicin](#)

Ny författning. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer har reviderats och ersätts av en ny författning (HSLF-FS 2022:39) som träder i kraft den 1 november 2022. [Våld och förtryck måste få ett slut - Socialstyrelsen](#)

Debatt om kostnadsfri tolktjänst: [”Barn ska inte berätta för mamma att hon har cancer” - DN.SE](#) ; [Nya sjukvårdsministern Acko Ankarberg: Svårt att ta bort tolkar | SvD](#) ; [C kräver regeringsbesked om tolkar i vården | SvD](#)

Föräldrar tackar nej. [Barndonatorer ovanliga – riskerar missas av vården | SVT Nyheter](#) ; [Främjande av pediatrik organdonation \(socialstyrelsen.se\)](#)

Olika syn på etiken. [SVT:s kartläggning: Så används mänskliga kvarlevor i undervisningen på skolor i Västmanland – olika syn på etiken | SVT Nyheter](#)

Fia Ewald. [Repressivt tjänstemannaansvar är inte lösningen - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Patientens autonomi och integritet. [JO kritiserar Sörmland – Samtycke krävs för läkarstudenters närvaro - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](#)

Svenska läkaresällskapet. Hälso- och sjukvården är hårt ansträngd. [”Vi delar alla samma problembild” - Dagens Medicin](#)

Autism- och Aspergerförbundet. [Samhället sviker personer med autism - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Stora grupper i samhället går miste om möjligheten till den ökade livskvalitet som tekniska framsteg kan ge dem. [Digitala hjälpmedel ska inte vara en klassfråga - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Hemställan till Socialstyrelsen. [Region Gotland behöver hjälp med evakueringsplan av patienter i händelse av kris - P4 Gotland | Sveriges Radio](#)

Visar Berisha, Julie Liss. [AI in Medicine Is Overhyped - Scientific American](#)

Mikael Hoffmann. [Information och diskussion saknas i debattartikel om artificiell intelligens - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](#)

Hur kommer utvecklingen av artificiell intelligens att påverka våra liv? [Bram Vaassen: Artificiell intelligens och mänsklig autonomi – svenskfilosofi.se](#)

Podd. SvD. Mattias Svensson samtalar med filosofen Mats Johansson och statsvetaren Sten Widmalm. Lyssna i Spotify, Podme och Apple Podcasts. [Etikprövning – ett hot mot akademisk frihet? - Ledarredaktionen | Lyssna här \(podcasts.nu\)](#)

Vinnovaprojekt. [Projekt om ME/CFS stoppas – kan bryta mot etikprövningslagen - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](#)

Matar, A., Hansson, M. et al. (2022). *A proposal for an international Code of Conduct for data sharing in genomics*. Developing World Bioethics. <https://doi.org/10.1111/dewb.12381>

Drevin, J. et al. *Patients' views on using human embryonic stem cells to treat Parkinson's disease: an interview study*. BMC Med Ethics 23, 102 (2022). <https://doi.org/10.1186/s12910-022-00840-6>

Save the date! Karolinska Institutet Medical Ethics Conference 7–8 of June 2023. Förhandsinformation från ulrik.kihlbom@ki.se

International Advanced European Bioethics course “*Suffering, Death and Palliative Care*”. Nijmegen, the Netherlands from 21-24 March 2023. Se bif. dok.

Webbinarium 2 december 9.00-10.15. [Funktionshinderspolitiken i praktiken - Socialstyrelsen](#)

Kom ihåg! 24 november kl. 9.30-15.00. Svenska Läkaresällskapet och Sveriges läkarförbunds gemensamma etikdag! *Utmaningar vid krig, kris och katastrofer*. Se bif. dok. [Etikdag 2022 - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Vecka 42

Frankrike är mitt födelseland och jag är intresserad av att följa vad som händer där inom etik. Många regioner har särskilda strukturer som kallas *Espace éthique*. Jag bifogar en ny rapport från region *Île-de-France* som har kartlagt lokala vårdetikgrupper. [L'Espce éthique, un lieu-tiers d'innovation en éthique - Retour sur une histoire | editorial | Espace éthique/Ile-de-France \(espace-ethique.org\)](#)

Replik. Dödshjälp. [En myt att ALS-sjuka kvävs till döds, skriver debattörer | SvD Debatt](#)

Torsten Mossberg. [Stärk den palliativa vården! - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](#)

Etikdelegationen publicerar nytt etiskt uttalande. [När patientens autonomi krockar med sjukvårdspersonalens uppfattning om bästa möjliga insatser | Svenska Läkaresällskapet \(mynewsdesk.com\)](#)

Agnes Arpi. [Barnmorskor måste hålla sig till sanningen gällande aborter - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Ny statistik från Socialstyrelsen. Väntetiderna på akuten ökar igen. [Statistik om akutmottagningar, väntetider och besök 2021 \(socialstyrelsen.se\)](#)

Läkarförbundet. Ny rapport. [Tystnadskultur – bara hälften vågar framföra kritik - Sveriges läkarförbund \(slf.se\)](#)

12 debattörer ser en risk för att vissa diagnoser inte inkluderas i forskning. [”Ändra skrivningen i den nya biobankslagstiftningen” - Dagens Medicin](#)

Mats Eriksson professor i omvårdnad. [Forskare undersöker smärta vid borttagning av plåster - Dagens Medicin](#)

Malin Jordal. [Ny forskning: Könstympade kvinnor och läkare oense om operationer - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Doktorsavhandling. Dröfn Birgisdottir. [LOSING A PARENT TO CANCER AS A TEENAGER - Family cohesion, grief, long-term health and wellbeing and the development of a comprehensive care guide for personalized palliative care — Lund University](https://www.lunduniversity.lu.se/eng/department-of-palliative-care/doctoral-thesis)

Mattias Tranberg. [Patterns of Communication About Serious Illness in the Years, Months, and Days before Death | Palliative Medicine Reports \(liebertpub.com\)](https://liebertpub.com)

Alothman D et al. [Risk of Suicide After Dementia Diagnosis | Dementia and Cognitive Impairment | JAMA Neurology | JAMA Network](https://jamanetwork.com)

Wijsbek, Henri and Nys, Thomas. “*On the Authority of Advance Euthanasia Directives for People with Severe Dementia: Reflections on a Dutch Case.*” *Hastings Center Report* 52, no. 5 (2022): 24– 31. <https://doi.org/10.1002/hast.1418>

Benjamin S. Wilfond et al. [Full article: To Disclose or Not to Disclose: Secondary Findings of XXY Chromosomes \(tandfonline.com\)](https://www.tandfonline.com)

Kate Tsiandoulas et al. *Ethical tensions in the treatment of youth with severe anorexia nervosa.* *The Lancet Child and Adolescent Health.* [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(22\)00236-X](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(22)00236-X)

Doerry, K et al. *Religious and cultural aspects of organ donation: Narrowing the gap through understanding different religious beliefs.* *Pediatric Transplantation.* 2022; 26:e14339. <https://doi.org/10.1111/ptr.14339>

Neonatal Psychology. [Psychologists | British Association of Perinatal Medicine \(bapm.org\)](https://www.bapm.org) ; PDF: [Psychology Staffing on the Neonatal Unit.pdf \(hubble-live-assets.s3.amazonaws.com\)](https://hubble-live-assets.s3.amazonaws.com)

Bruce Goldman. [Human brain cells transplanted into rat brains hold promise for neuropsychiatric research | News Center | Stanford Medicine](https://www.stanford.edu)

The Human Brain Project. [Ethics & Society Training Resources \(humanbrainproject.eu\)](https://humanbrainproject.eu)
Neuroethical reflection on consciousness and cognition. 16 November. [Meeting Registration - Zoom](#)
Contact: michele.farisco@crb.uu.se ; kathinka.evers@crb.uu.se

Vecka 41

Ukraina. [Läkare utan gränser: Stora behov i områdena Ryssland annekterat - Läkartidningen \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Zahra Khosroshahi University of Glasgow. [Iranian women burning their hijabs are striking at the Islamic Republic's brand \(theconversation.com\)](https://theconversation.com)

Pakistan is responsible for less than 1% of global greenhouse gas emissions, yet it is paying a supersized price for the climate crisis. [Pakistan's 'climate carnage beyond imagination', UN chief tells General Assembly | | IUN News](#)

Nya nationella utbildnings- och övningsplaner för katastrofmedicinsk beredskap och civilt försvar. [Socialstyrelsen: Stort behov av utbildning och övning för att stärka krisberedskap och civilt försvar - Socialstyrelsen](#)

WMA International Code of Medical Ethics. [WMA antog nya internationella medicinsk-etiska regler - Sveriges läkarförbund \(slf.se\)](#)

Anställda vid barnonkologin skriver brev till politiker och sjukhusledning. [Patientsäkerheten hotad på barnonkologen vid Akademiska - Dagens Medicin](#)

Sorg är en av få känslor som inte har en biologisk nytta. [Svår sorg ger sämre hälsa | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

Dödshjälp. [Debattörer: Orimligt att dra in Staffan Bergströms legitimation | SvD Debatt](#)

Anders Jeppsson, med dr, distriktsläkare och antropolog, Lund. [När får en läkare ljuga? \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Staffan Jansson recenserar en ny bok av Björn Lundin. *Att skada sitt barn*. [Utförligt om barnmisshandel \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Sverige blir allt sämre på att bekämpa ekonomisk ojämlikhet. [Oxfam: Ekonomiska klyftorna har ökat markant i Sverige | SvD](#)

Stora brister gällande tillgång till lättläst information. [Riksförbundet FUB: Viktiga myndigheters webbplatser obegripliga för många - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Karolinska universitetssjukhuset har sagt nej till pilottester. [Skepsis mot it-verktyg för second opinion - Dagens Medicin](#) (läst artikel).
Läs mer: [IT-satsning för att effektivisera processen för Ny Medicinsk Bedömning - RCC Stockholm Gotland \(cancercentrum.se\)](#)

Craig Klugman, Professor of Bioethics and Health Humanities at DePaul University. [Clicking 'Accept' Is Not Informed Consent - The Hastings Center](#)

Etikprovning. [Forskare ska granska etiklagens konsekvenser – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#) ; [Skaffa dig grundläggande kunskap om etikprovning – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Forskning och aktivism. [Forskare är också människor och ingen kan vara neutral – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Since the emergence of recombinant DNA technology researchers at Stanford Medicine have benefited from the close involvement of bioethics experts. [50 years of ethics: Scientists navigate an increasingly challenging field | News Center | Stanford Medicine](#)

Lange, L., Berg, G., Cernava, T. et al. *Microbiome ethics, guiding principles for microbiome research, use and knowledge management*. Environmental Microbiome 17, 50 (2022). <https://doi.org/10.1186/s40793-022-00444-y>

Webbinarium. 27/10 8.30-9.30. [Beredskapen i vården och omsorgen ska stärkas – hur gör vi det tillsammans? - Socialstyrelsen](#)

Smer etikdag 8/12 med A Tegnell, N-E Sahlin, M Sandlund, A-M Ekström, G Collste och flera gästtalare från Europa. [The Ethics Day 2022 – The Ethics of a Pandemic – Hindsight and Foresight \(smer.se\)](#)

Vecka 40

Redan höst. Livet passerar så fort! Här kommer det jag har uppmärksammat denna vecka. Det är flera artiklar som berör dödshjälp och en första dom inom området från European Court of Human Rights. På franska. Dokumentet är ännu inte översatt vad jag kunde se.

Planering och hantering av kriser och ytterst krig. [Nytt beredskapssystem träder i kraft den 1 oktober \(msb.se\)](#)

"Engagemanget för internationellt bistånd handlar om vilken värld vi vill leva i, om värderingar och visioner." [110 organisationer: Kortsiktigt att minska biståndet i kristider - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Danica Wilding specialisläkare, obstetrik och gynekologi. *Hur förmedlar man egentligen hopp till en svårt sjuk patient.* [»Hennes första fråga var om hon skulle kunna få barn. Den andra var om hon skulle tappa håret« \(lakartidningen.se\)](#)

Bergström anmäldes till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) av Inspektionen för vård och omsorg (IVO). [Läkaren som hjälpte ALS-sjuk man dö förlorar legitimationen | SVT Nyheter](#)

Aud Sjökvist. [»Om jag vore HSAN-ordförande i dag hade jag vågat skapa prejudikat« \(lakartidningen.se\)](#)

IVO. [Läkare läste patientjournaler om covid-19 – riskerar att få prövotid \(lakartidningen.se\)](#)

Den första läkemedelsprövningen på medvetslösa har startat i Sverige och fler väntas. Men en olöst fråga finns. [Juridiskt problem återstår om studier på medvetslösa - LäkemiddelsVärlden \(lakemedelsvarlden.se\)](#)

"Att utreda misstänkt demenssjukdom är viktigt för att den drabbade ska få rätt vård, stöd och omsorg." [Hjärnfonden: Primärvården sviker demenssjuka - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Susanne Iwarsson, Maya Kylén, Ida Kåhlin, Cecilia Winberg och Magnus Zingmark. ["Vi vill se en kunskapsbaserad äldreomsorgspolitik" - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Monica Bergqvist, Katharina Schmidt-Mende. [»Hur mycket är vi värda?« Röster från undersköterskor på SÄBO under covid-19 \(lakartidningen.se\)](#)

Tidningen Sjukhusläkaren har ett temanummer om vårdplatsbristen. Flera artiklar och även en krönika av Lars Sandman: [Hur prioriteras resurserna? - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](#); [Vårdplatsbristen - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](#)

Pressmeddelande. [Förslag för ökad tillgänglighet i vården styr fel | Svenska Läkaresällskapet \(mynewsdesk.com\)](#)
Region Skåne och Region Blekinge. De åtgärder som vårdgivaren formellt uppger att man vidtar stämmer inte överens med hur det ser ut i verkligheten. [Ivo: Stora brister i förlossningens patientsäkerhetsarbete \(lakartidningen.se\)](#)

La Cour Européenne des Droits de l'Homme (CEDH) se prononce pour la première fois sur une législation autorisant l'euthanasie. <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-219559>

[Voluntary Assisted Dying report of operations \(July 2021 to June 2022\) | Safer Care Victoria](#)

Read more: [Voluntary Assisted Dying Review Board | Safer Care Victoria](#) ; Christian Beneker. [German Survey on Assisted Suicide \(medscape.com\)](#)

Emily McTernan. [Why hospitals should not ban visitors - Journal of Medical Ethics blog \(bmj.com\)](#)

Glick SM. The Emotions in Bioethical Decision-making. *Yale J Biol Med.* 2022 Sep 30;95(3):355-358. PMID: 36187417; PMCID: PMC9511948. [Focus: Bioethics: The Emotions in Bioethical Decision-making - PMC \(nih.gov\)](#)

Clinical Ethics Support. Change of date! Webinar. 20th October 2022 17.00 – 18.30. How to Assess the Quality of Ethics Consultants? Perspectives from North America and Europe. In Collaboration with the ECEN. [Flyer](#).
International Online Course to become a certified Facilitator of Moral Case Deliberation. Amsterdam UMC. [Flyer](#). [Training Facilitator Moral Case Deliberation \(MCD\) - YouTube](#)